

VON

Leto III.

List 18.

NA DUNAJI 15. SEPTEMBRA 1877.

Y CÉLICI.

Z neme cele v živi svet
Mlad samotár stermi,
Venečih lic bledeči cvet
Kropé mokré oči.

Star potnik v okno vspnè okó,
Ko truden mimo gré,
Blagruje one, ki mirnó
Po celicah živé.

„Ne moti, potnik, se nikár,
Ni tukaj dom mirú,
Ni vselej svet pokoj vladár
Sred tihega zidú.

Moj dom je nizek in tesán,
Brezmejno to serec;
Če brat zaklepa samostan,
Kdo vklene pa — željé?

Dokler se pèrsi dvigajo,
Sercé še hrepení,
Dokler želje se vžigajo,
Pokoja, sreče ni! —

Zapustil svet sem mladolét,
Se v celico zapèrl,
Umèrl je záme celi svet,
Jaz nisem zanj umèrl.

Zabíti ga, oh, moč mi ní,
Vživáti ga — ne smém; —
Plamén, ki v persih mi gori,
Morim in — merjem ném.

Ne vlada vselej svet pokoj
Sred tihega zidú,
Če ne prineseš ga seboj,
Ne najdeš tù mirú!

Le romaj, romaj svojo pot,
Glej, svet je lep ko vèrt,
Rad bi s tebój iz teh samot, —
Izhod mi je zapért!“

ROSANA.

III.

Drugo jutro zgodaj je gospod Skalar jezdil v mesto po zdravnik. Dasi je imel sam dovolj zdravniške vednosti, vendar ni hotel prevzeti sam prevelike odgovornosti za mlado življenje, ki je bilo prišlo takó nenadoma v njegovo varstvo.

Ko pride zdravnik, najde deklico v hudih vročinah. Nemirno, neredno življenje, vedno popotovanje od mesta do mesta, slaba hrana, trud: vse to je že dolgo glodalo in razjedalo njen šibki životek; dolgo se je premagovala in vse voljno prenašala; molče je terpela, saj ni imela nikogar, da bi mu potožila svoje trpljenje; ní ji sijalo milo materino oko, katero je otroku to, kar je pomladno solnce evetici. Slednjič so jo premagale težave; nagnila je glavico, kakor veršiček povesi drevesce, kateremu je glodajoči červ prišel do mladega oserčja.

Skalarju ni bilo treba dolzega posvetovanja z mestnim zdravnikom: ene misli sta bila, da tu nič ne more človeška pomoč. Zdaj pa zdaj nekoliko kapljic hladilne pijače, pokoj, tihota, ne preveč svetlobe v sobo — in potem mirno čakati, ali se še oživi in razname tleča iskrica življenja.

Dobro strežnico je bil takó v naglici izbral stari Jelenko. Stara ženica je bila sama nekedaj mati; zgodaj je bila izgubila moža in troka. Samotarila je v svoji koči, a ne brez dela: ljudje so jo radi klicali o raznih potrebah: hodila je na porode, stregla bolnikom, čula in molila pri merličih. In zdaj je stregla ubogi Rosani; zdela se ji je takó podobna njeni hčerki, ki je zdaj v nebesih. Rosana bi ne bila mogla dobiti boljše strežnice; ženica se skoraj ni genila od njene postelje. Zdravnik je moral obljubiti, da pride vsak dan iz mesta pogledat k bolnici. Skalar sam je bil pozabil vse svoje navadne opravke, edina skerb, edina misel mu je bila Rosana. Težko mu je bilo gledati bolno deklico takó ničemnurno oblečeno. Ko je bil šel v mesto po zdravnika, kupil ji je lepo belo dolgo obleko, ter velel ženi, da naj jo preobleče takoj ko se bode prebudila.

Bilo je že na večer, ko se deklica predrami; rada se je dala preobleči. Vidno vesela je bila, da se more iznebiti obleke, ki jo je spominjala neprijetne preteklosti. A ko ji žena začne odpenjati staro obleko, seže si Rosana naglo v nedrije, ter vzame iz njega nekaj v papir zavitega, kakor bi se bala, da ne pride v tuje roke. Zavitek skriva pod odejo in še le potem, ko je bila preoblečena, vtakne si ga zopet v nedrije. Videlo se je iz vsega, da ji je ta zavitek najdražji, pač edini zaklad. Potem je zopet mirno ležala ne vedoč, kaj se godi okolo nje.

Po noči se ji je začelo blésti po glavi. Na glas je govorila in sicer takó, da Skalarju, ki je čul poleg nje, ni bilo pretežko po-

sneti si iz vsega, kar je slišal, poglavitne dogodke iz njene zgodovine. Vse njeno prejšnje življenje se ji je predočilo še enkrat. Podoba se ji je verstila za podobo pred očmi, same žalostne podobe!

Videla se je v borni izbici zvečer. Pri berleči luči ji je sedela bleda mati in šivala. Solzé so ji kapale na šivanje. In hčerka se približa jokajoči materi, podaje ji košček suhega kruha, ki ga je prihranila, ter prosi jo, naj jé, ona ni lačna, lahko gré spat brez večerje. In ko se mati nató še huje zjoka, začne jo tolažiti, naj se ne joka; čaka naj malo, kader bode ona nekoliko večja, pojde v službo, pridno bo delala in prislužila toliko, da jima bode obema vsega dovolj.

Čez nekaj časa potem kleči in joka pri zglavji materine postelje. Sè slabim glasom jo tolaži mati: „Dete, moja zadnja ura je prišla, zapustiti te moram. Gori grem k očetu, kjer bom prosila zate, da naj te vzame on v svoje varstvo; saj nimaš nikogar na svetu, da bi zate skrbel, sirota! Pač živi nekedó na svetu, Bog vé kje; on bi imel dolžnost zate skrbéti; ali on te noče poznati, dete: zaverigel, sunil te je od sebe, tebe in mene. In vendar sem nedolžna. Ti ne veš, dete, kaj pomeni ta beseda, ali zapomni si jo, zapiši si jo globoko v serce: nedolžna! In kader pride čas, pričaj zame glasno pred svetom: Moja mati je bila nedolžna, nedolžna. In ta čas pride, mora priti, dete. Preveč sem terpela na svetu; terpela sem tudi zate, ti ne smeš terpeti, če je kaj pravice na zemlji. Vsega ti ne morem povedati, ti si še premlada. Glej tukaj — in umirajoča žena vzame izpod zglavja zavitek, to je vse, kar ti morem zapustiti. Vzemi to in zvesto hrani, to je vse tvoje premoženje; morebiti ti bode še kedaj v korist. Zdaj vstani, dete, in pojdi po sosedo“. Ko je bila hčerka odšla, vzdikne žena še enkrat: „Nedolžna, nedolžna!“ nato zaspi. Glasni jok hčere, ki je prišla kmalo potem sè staro sosedo, ni je več zbudil.

Zopet čez nekaj časa bila je v tamnem gozdu; jagode je brala. Utrujena leže poleg pota in zaspi. Tu pride tuj mož, zgrabi jo in odnese. Serce je pretresel Skalarju mili krik deklice, ki je vpila na pomoč. Potem utihne, kakor ko bi ji bil razbojnik usta zamašil.

Dolgo časa je molčala. Skalar je slonel nekaj časa globoko zamišljen; potem vstane in hoče oditi, ko deklica zopet izpregovori; nehoté ostane mož, mora jo poslušati. Bila je v nebesih. Med izveličanimi duhovi zagleda svojo mater. „Mati, mati!“ zavpije, „tukaj sem, preserčna moja mati! O naj ostanem pri tebi; na zemlji je žalostno, tu gori, v nebesih, v tvojem naročju je veselje!“

Nato utrujena zaspi.

„Uboga sirota! Tam bi ji bilo pač najbolje“, zdihne usmiljena starka.

Skalar molčé vstane in otide. Ves drugi dan je bil še bolj tih in redkobeseden, nego že po navadi. Stari sluga bi bil rad nekaj govoril z njim. Prej se ga je ogibal, zdaj mu je večkrat nalašč hodil naproti; ali nagovoriti ga ni se upal; čakal je, da bi ga gospod

sam ogovoril. Vse je kazalo, da ima mož nekaj posebnega na sereu. Slednjič se vendar ujunači, ter mu pravi:

„Gospod! Povedati vam moram; včeraj je bil mlad človek tukaj; povpraševal je, ali ni neka mlada deklica tukaj v gradu, taka in taka. Rekel sem mu, da nič ne vem. Ali človek se ni dal odpraviti. Hotel je po vsej sili z vami govoriti. Dejal sem mu, da vas ni doma. Kdaj pridete? Jaz, da ne vem. On pa, da mora govoriti z vami, bodi si ne vém kaj. Komaj sem ga odpravil. Zdaj pa hodi vedno oprezovat in zalazovat okrog gradu. To sem vam moral povedati, da boste vedeli, gospod. Kaj naj mu rečem, ako me bode zopet nadlegoval?“

„Ti ne znaš govoriti s takimi ljudmi!“ zajezi se gospod nad slugo. „Ako pride zopet blizu, po skalovji doli ga verzi, da si glavo razbije, ako pa nisi sam dovolj močan, mene pokliči!“

Ali čez nekaj časa se premisli: Bog vé, kedó je ta človek; ko bi pa vendar imel kako naravno pravico do dekleta? Mirneje reče slugi:

„Kakošen pa je bil tisti človek?“

„Kakih petnajst let ima, visoke postave, černih oči in las, zarujavelih lic, čudno opravljen; videti ni, da bi bil iz tega kraja.“

„Ako zopet pride, reci mu, da naj se oglasi čez kakih štirinajst dni; potem se bode videlo, kaj in kakó. Še to mu lahko rečeš, da je deklica tukaj, a bolna je, nikakor ne sme prédnje, dokler se bolezen ne oberne tako ali tako. Dekle je v dobrih rokah, brez skerbi naj bode, kedor koli je ta človek. Zdaj veš.“

Mlademu Marku ni bilo treba dolgo popraševati po Rosani; kmalo ji je bil na sledu. Popotni sejmarji so mu pravili, da so videli moža na konji z deklico v naročji. In tako se je vedno bolj približeval Skalarjevemu gradu. Dovolj je vedel za zdaj. Ponoči je bilo že, ko je prišel do grada; zdaj ni bilo mogoče vanj. Čakati je bilo treba do jutra. Kakor je bil rekel očetu, tako je hotel storiti; nazaj ne pojde brez Rosane, ne nocoj, ne nikedar! Pod milim nebom je bilo treba prenočiti. Zakaj ne? Lepa, topla noč je bila; mesec je svetil na jasnem nebu. Nekaj časa je pohajal pod gričem, na katerem je stal terdni grad, zdaj tako čarobno oblit z mesečno svetlobo. S hrepenecim očesom zre tja, kjer mu biva, kar ima najdražjega na svetu. Ona pač ne sluti, kakó blizu ji je on; in ko bi slutila, kedó mu je porok, da bi se ga veselila? Saj se še tolažiti ne more, da ona sploh kdaj misli nanj, da ni on takó tuj njenemu sereu, kakor kedor si bodi na svetu. Vendar tako ali tako; družega ni zahteval, bivati samo je hotel blizu nje, en zrak dihati z njo, videti jo zdaj pa zdaj, besedo z njo govoriti. Dalje niso sezale njegove želje, to pa je moral imeti, naj bi mu bilo hoditi za njo čez gore in čez morje do konca sveta. V takih mislih migne z roko proti gradu, vošči ji lahko noč; potem leže v travo in kmalo mirno zaspi.

Drugo jutro se je zgodilo, kakor je sluga pravil svojemu gospodu. Mladenič se ni dal oplašiti; stanovitnost vse premaga. Ali kaj zdaj začeti? Kam se obrniti? Živeti je bilo treba. Ni se dolgo premišljal. Sklenil je v službo stopiti, kjer káko najde, samo, ako mogoče ne predaleč od grada; vsako delo mu je bilo po volji, samo nazaj nikedar več v prejšnje življenje! Šel je od vasi do vasi po okolici, in popraševal, ali ne potrebujejo delavca, hlapca. Slednjič se mu posreči v vasi kake četert ure od grada, da ga vzame premožen kmet za malega hlapca. Kmet ga je sicer čudno gledal, nič mu ni prav upal; ali mladenič je znal tako lepo govoriti, tako pošteno je gledalo njegovo oko, da je kmet slednjič sklenil, poskušati z njim. Marko ga je prosil najprej; da mu dá druge obleke, kar mu je kmet rad storil. Preoblečen je bil mladenič precej ves drugačen, takó da je kmet zadovoljen z njim; a sklenil je vendar, da hoče vsaj nekoliko časa skerbno paziti nanj. Marko mu je odkritoserčno povedal, da ni vaje delá; prosil ga je, naj ima sè začetka poterpjenje z njim; rad boóde storil vse, kar in kakor se mu bode velelo.

Marko ni preveč obetal. Čez malo časa mu je šlo vsako delo tako lepo izpod rok, da ga je bilo gledati veselje.

(Dalje prih.)

B. M.

SPOMINI S POTA.

Pisal Fr. Poljanec.

I.

NA KRAŠKI ZEMLJI.

Nobene stvari človek ne primérja takó rad drugim rečem, nego samega sebe. Narodnemu pregovoru je človek: kakor kaplja na veji, kakor dim nad streho. Ta ga stavi vzpored z neumno živino, oni ga prisposodblja vinski terti, tretji nas zagotavlja, da je podoben vodi, ki se ubija od brega do brega, a drugi zopet zdi se sam sebi zapuščen, kakor kamen na cesti. Jaz pa bi o sebi rekel, da sem podoben onim tičem, katere ob svojem času neka neizprosna sila žene iz priljubljene domačije v dalnje kraje onstran morja. Kakor teh tičev, polastí se zdaj in zdaj tudi mene čuden nemir, neko hrepenenje v daljavo, živa želja za čas ubežati moreči vsakdanjosti. Takrat mi ni pomagati, ne odleže mi. predno nimam v roci „popotnega lesu“, za sebó mestnega ozidja. Na taci potih ne vozim se rad na kolih, še manj po železnici, ogibljem se celo velic cest. Rajši hodim po slabih kolovozih, deržetih od vasi do vasi, po mehkih stezah ob šumečem, z germovjem obrastinem potoku, ali skozi hosto od hribovskega selišča do samotnega lazarja. Takó hodečemu ne mudí se mi nikoli nikamor. Dokler pridem in kamor pridem, prav pridem. Tudi ne poznam tiste more, „dolg čas“ imenovane, ki neki

mnogim dela silno preglavico. V hosti penica poje, na senožeti muren everči, v jarku potoček vervrá, iz germovja taščica zvedavo za menož pogleduje, polž prek steze na opertav nese hišo svojo in v meji cvetca za cvetico glavo vzdiguje. In človeku bi bilo dolg čas?

Na potu se rad ustavim pri razcepanem pastirji, v gozdu posedim pri umazanem ogljarji, na polji ogovarjam sključene plevce in če me na potu doide kmečki očanec, ne greva narazen, predno se nisva do dobrega zmenila o sedanjih malopridnih časih.

Takó se pomikam dalje po svetu. Časih se pa tudi zlekнем po mehki travi in vznak ležé zrem v oblake in gledam, kakó se zdaj tergajo, zdaj zopet gromadé v čudovite podobe. Na tacem potu mi ni mnogo niti za vreme, niti za kraje, po katerih hodim. Gorenjski snežniki so mi takisto ljubi, kakor dolenski holmei, puste pleše po Krasu nič manj, nego prijazne štajerske gorice.

Tudi letošnje pomladi polastila se me je želja za potovanje. Mlado leto se je res še borilo sè zimo, ali to me ni moglo zaderževati. Šel sem, kakor se poje v narodni pesmi, šel sem

čez tri gore zelene,
čez tri vode studene,

ter sem prišel na terda kraška tla. Nekega dne sem že več ur v težkih škornjih tolkel po skalnatih tleh. Kraj je bil nekam pust, rekel bi prazen, dan čemerén in dremoten. Megla je bila pala na morje, nebo je bilo pa prek in prek zasterto liki sè sivo plahto, in jelo se je mračiti, da si je ura kazala še le štiri čez poludne. Nehoté sem jel hitreje stopati med neskončnimi, iz sivega apnenca zloženimi ogradami. Pred meno se je vzdigoval širok verh golih reber, pod njim je po pohojenem kamenji bilo poznati slabo stezo, ko pa se po njej popnem na razbreg, ugledam pod sebo prijetno dolino, premeženo z vinskimi tertami, a oka v tej mreži so bila zadelana z berstno, kakor smaragd zeleno ozimino, konci polja pa je stala velika, skoro tergu podobna vas. Radostno je plavalo oko po krasnem zelenilu, ki je ugajalo tem več, ker je bilo oko utrujeno sive enoličnosti.

Mrak se je že lovil okolo ostrešij, ko sem dospel v vas. Lavorov venec, viseč ob zidu najlepše hiše mi je bil kažipot, kajti medli želodec je prihajal čemerén kakor vreme in treba ga je bilo zopet nekoliko udobrovoljiti. Kmalu sem sedel na klopici pri dobrodejnem ognji. Možje, ki so imeli najlepše prostore zasedene, zmeknili so se radovoljno in gospodinja je hotela ugajati mojim potrebam. Primorci stavijo svoja prebivališča drugače, nego mi, dalje za njimi v deželi stanujoči. Kar je pri nas „izba“ s častitljivo velikansko pečjo, to je njim „hiša“ z velikim, kake tri pedí od tal vzdignenim ognjiščem, na katerem gori ogenj skoro ven in ven. Na samem ognjišči stojé nizke klopi ob treh obzidanih stranéh, samo prednja stran je prosta, ondí se suče gospodinja, in da more lože do kozic in loncev in do kotla nad ognjem, izrezano je ognjišče spredaj v poli

kolobarja, kar posebno ustreza trebušnim gospodinjam. Na ognjišči stoji še železno zglavje, kamor se polena naslanjajo, da lepše goré, in velikanske ročice na zglavji so zgoraj takó izdelane, da vanje lahko postaviš bučo vina. To ognjišče je središče, okolo katerega se vse zbira, okolo njega se vertí Primoreu velik kos življenja. Tu se najraje gnjete mladina, pa tudi živali, psi in mačke, zlasti po zimi, ko nikoder drugod ni blagodejne topline. Zato bode tudi vsacemu doumno, zakaj po teh krajih toliko otrok po ognji pride v nesrečo. Tu si gospodar počije po trudapolnem delu, tu nekoliko popestruje najmlajšega, tu se pripovedujejo novice in pravljice v dolgih zimskih večerih, s kratka: Primoreu je domače ognjišče v resnici to, kar je nam drugim samo v prenesenem zmislu, v podobi. V „hiši“ ni druge oprave, nego mize, stoli in kaka omara, po stenah pa je razobešeno vse polno médenega in kositarnega posodovja, ki se mora vedno svetiti kakor solnce. S to posodo ponaša se pridna gospodinja. Po drugi strani so pa dolge police, po njih je razstavljena vsakoverstna porcelanasta posoda, skledé in skledice, pladnji in še drugo, kateremu še imena ne vem, vse lepo po velikosti in obliki razveršeno. Vse skupaj pa stori, da se ta primorska „hiša“ človeku hitro priljubi in čuti se v njej domačega.

Tudi jaz sem se hitro sprijaznil z njo. K temu je gotovo tudi mnogo pripomoglo čuda dobro kraško vino, černo, mastno vino, ljubko v ustih, zdravo v želodeci. Pravi terán! Prav čutil sem, kakó mi gre v žile in kakó ugodno se razlezava po životu. Možém, sedečim kraj mene, se je kaj dobro zdelo, ko sem po pravici pohvalil to njih božjo kapljo. „Vincee, kakor mleko“, oglasi se eden, „Bog mi tega ne šteje v greh, ali še na smertni postelji bi ga pil“. Možje so bili zadovoljni, da sem se podal v govor, kajti hudo jih je že imelo zvedeti, kedó sem, kaj sem in odkod. Niso mogli umeti, čemu hodim po teh krajih, ako ničesa ne skuplujem, niti zemlje ne merim, niti orgelj ne popravljam, ker sem rekel, da jih ne.

Že s perva, ko sem vstopil, opazil sem po hiši neko nenavadno živahnost, ki je z nočjo prihajala tem večja. Tudi priprave na ognjišči in okolo ognjišča zdele so se mi za navaden večer prevelike. Ravno sem hotel povprašati, čemu vse to, kar se začuje od nekod lepo ubrano petje. Na moje vprašanje, kaj je s tem petjem, doznam, da imajo domači peveci poskušnjo za nočojšnjo „besedo“. Ne vem, s káko novico bi me bil mogel tisti večer kedó bolj razveseliti, kakor me je oveselila vest o „besedi“ na kraških tléh. Že zdavno sem si bil želel prisostvovati besedi, ki ni osnovana po splošnem kopitu tacih veselie v naših mestih in tergih, ki so si vse podobne, kakor jajce jajcu.

Vretje v hiši bilo je vse večje in večje. Prišel je tudi gospod župnik, sivolas, suhoten mož, črnkastega obraza, živih oči in šegave govornice, ki je za vsacega imel prijazno ali šaljivo besedo. Na moj poziv posede se k meni in začne se pogovor, kakor je navaden pri neznanih ljudeh, ki se pervikrat vidijo. Govorica pa kmalu oživi,

ko zasukneva na narodno polje, na njihovo čitalnico in nocojšnjo besedo. Iz njegovih besed sem povzel, da je on čitalnici dušni oče in umni voditelj. Zvedel sem tudi, da je današnje besede dohodek namenjen v korist dvema sirotama, katerima je očeta v „velikem lomu“ pri morji kamenje posulo. *Omne tulit punctum*....bil mi je prav na jeziku, ko pride mlad mož — bil je učitelj, kakor sem pozneje videl — in naznani župniku, da je vse v redu. Na to ustane župnik in na njegov poziv vsi drugi — sama gospodinja z dekle je ostala pri ognjišči.

(Dalje prih.)

PLEVEL.

Oh, kakor roža roso,
Takó sem te ljubila
Iz celega srcá;

In s hrepenenjem svojim
Za teboj sem hodila
Sto ur, sto milj hodá.

Pa ti si me zapustil!
In ko si v stran obrnil
Nesrečno svojo pot:

Te nisem povprašala,
Kedaj se bodeš vernil,
Boš srečen li drugod!

Takó je sredi žita
Cvetičica pognala;
Oh, bil je makov cvet.

Ko davi je žarilo,
Pa s postelje sem vstala.
In šla na polje plet.

In sredi žitne njive
Sem berzih nog stopila,
Kjer mak rudeč je cvel:

In izruvala sem ga,
Ter v stran ga zalučila,
Ker to je bil plevel!

PO SMERTI.

Kakó se človek bojuje
In trudi dan na dan!
Pa ko ga perst zasuje,
Tedaj je boj končan.

Končano, kar te je žalilo,
In kar ti rodilo skerbi;
Končano, kar te je morilo,
In kar ti je vnemalo kri.

Potomec pa bode postavil
Na grob ti kamen težak,
Ki bo radovednikom pravil,
Da nisi bil siromak.

Z BOGOM!

Čez široko morje
Čolnič me ponese,
Z menoj srečo mojo,
In ljubezen tvojo.

Pa jo bom zapustil,
Pa jo bom pozabil,
Vso to srečo svojo,
In ljubezen tvojo.

Meni pač je bila
Kratka le igrača
Vsa ta sreča moja
In ljubezen tvoja.

ZAPUŠČEN.

Rodile so se tri rože
Na sredi tega poljá;
Pa moja ni bila nobena,
Nobena rožica.

In cvele so, cvele tri rože
Na sredi tega poljá;
Pa moja ni bila nobena
Nobena rožica.

In ko so me pokopali
Na sredi tega poljá:
Ni ena za manoj jokala,
Ni ena rožica.

Baptista.

POTERGANE STRUNE.

(Dalje.)

A dobro, blago sercé se sveti, kakor v tamni polnoči svete červ v travi. Pervi, drugi gre mimo in tretji, pa ne opazi ga, a na posled pride popotnik, ki ga pobere, ter nese seboj domov. Dobro dušo Valentinovo spoznale so male deklice na paši. Surovo postopanje njihovih verstnikov obrnilo jih je proč od njih in zbirati so se jele okrog Valentina in tudi eden ali drug izmed fantovske družčine, bolj rahločutnega serca, pridruži se novi družbi. Male deklice priskočijo revi na pomoč, same se mu ponudijo, ter mu prepovedó hojo v gozd. Kakó se podvizajo, kakó se hitajo ter nabirajo, zadnja noče biti nobena. In Valentin jim je dobro plačal. Kedar so se sešle zopet vse okrog njega, peljal jih je seboj na svoj priljubljeni kraj, na mahovito skalo, sedel je na njo, ter jel pripovedovati lepe, čudovite pravljice in zgodbe iz davno preteklih dni. Deklice in dečki pa so polegli okrog skale, ter pazno poslušali, in ko jih je videl, kakó vpirajo oči v njegóve ustne, kakor bi mu hoteli vzeti besedo z jezika, in da se komaj upajo dihati in ganiti, takrat se je tudi njemu svet posmejal, zdelo se mu je, da je vendar le lep ta svet in da biva na njem mimo hudobnih tudi mnogokatero blago serce!

Pripovedovati pa je znal takó milo, takó lepo; njegóve besede so segale globoko v serce!

Reklo se je že, da bi bilo prišlo nekega dne kmalo do tepeža med pastirji, pa deklice in oni Valentinovi prijatelji potegnejo se zanj, ter napravijo mir med razserdenimi prijatelji. Po polji so jeli ljudje zgodnji krompir kopati, zrel je bil, in Valentina so hoteli napraviti za tatú. A zdaj je zavrelo po njem, spnè se k višku, da je bil videti večí, ko sicer. „In če me tudi vbijete, kral ne bom nikdar, jaz ne bom kral“, in svojo palico dvigne k višku, da paglavei kar osupnejo, pa le mimogredé je to. Najstareji skoči k njemu, zgrabi ga za rame, ter pahne šibkega, nadložnega daleč proč od sebe, da telebi znak v travo. Velik šum in vrišč je nastal in gotovo bi se bili spoprijeli, pa Valentinóva družčina napravi mir.

Od tega dné se je od družčine fantovske popolnoma odločil. Posedal je osamljen — kader ni pripovedoval lepih povesti — na visoki skali, in takrat je prišla Brodárjeva Lenica, sedla je k njemu, ter mu gledala v bistro, jasne oči. In mnogokrat se je zjokala na njegóvi strani. „Zakaj pa ti ne jočeš? Ali tebe nič ne boli, ko ravnaš s teboj takó hudo?“

Nič ji ni odgovarjal na to, a jokal tudi ni, ker tega se je bil odvadil.

II.

Takó je preživel šest ali sedem poletij na pašniku. Vaški paglavei so odrasli pastirskim palicam, zginili so s paše in nov rod je

stopil na njihovo mesto. Le Valentin je ostal, ker za drugo delo ni bil. Zopet je bil osamljen, kakor v početku svojega pastirovanja. Zdaj ni več prisedala Lenica k njemu, ter se poigravala z njegovimi lasmi. Popreje, kolikrat je pokleknila k njemu v mehek mah, ter mu razčesavala lase, vsak dan drugače. In če je položila svoje roke na njegova lica in mu stisnila ustne od obeh strani skupaj, ter pritisknila nanje gorák, vroč poljub, takrat se je razkadila tudi iznad njegovega sereá tamna megla, razjasnila se mu je duša in ogrela, kakor narava, ko posije nanjo pomladansko solnce.

A tudi Lenica je odrasla in ostala domá.

Poprej, kedaj se je brigal Valentin za čas, večer se mu je vselej preurno približal, a zdaj je pričel pogledovati, kakó visoko se vozi solnce še po sinjem nebu. Dan za dnem se mu je leneje dalje pomikalo in dneva ni hotelo nikakor konca biti. Tudi na skali pod mogočno smereko ni več posedal: šepal je po pašniku sem in tja od enega konca do drugega in časih je z velikim trudom splezal na veliko češnjo, odkodar se je videlo noter v vas. Sam ni vedel, zakaj. Nikogar ni iskal s svojimi očmi po vasi, pa saj bi tudi nikogar ne našel, vas je preoddaljena, a vendar, koliko krajši mu je čas, ko sedi v mogočnem vejevji, ter gleda doli v vas. In zopet mu je postalo takó pusto, takó otožno na svetu. Najraje bi bil vergel palico iz rok, ter se napotil ven, med ljudi, v svet, in vedno dalje naprej, dokler ne bi našla njegova duša tiste sreče, tistega miru, ki ga je vživala kedaj.

Zopet si je jel čas sè izrezljevanjem krajšati.

Neciga dne, proti večeru je že bilo, sedel je na svojem starem kraju, ter pridno rezljal.

Nenadoma, kakor bi ga gad pičil, skoči na noge, ter vleče na uho. Ali prav sliši? Dà, to piskanje pozna! Še enkrat se oglasi in zopet enkrat. Dà, tu se ne more motiti!

Kar najrneje šepa tje na stran, k mahoviti skali, leže na obraz, ter seže v razpoko. Tu je njegova shramba za nož in les in podobe, in tudi malo piščalko ima tu notri shranjeno.

„Ali si tí, Lenica?“ vpraša Valentin.

„Dà, dà“, odgovori mu piščalka.

„Kje si?“ zapiska Valentin.

„Vgani!“ odverne mu piščalka.

Valentin vgiba in vgiba, a v eno mer se mu z „ne“ odgovarja.

„Saj za več krajev se vendar nisva zmenila, premišlja Valentin. Ali ji nisem vseh krajev zapiskal? Sem li katerega izpustil? — Tu ni, tu tudi ne, in tu zopet ne.

Še enkrat ponoví vse kraje, za katere sta imela znamenje na piščalko zmenjena, a zastoj. Lenica mu le odgovarja: „Ne, ne!“

„Iskat bi je šel!“ pravi sam pri sebi. Toda kam? Malo časa še premišlja, potem pa zapiska: „Lenica, povej kje si, jaz ne vganem.“

Pazno vleče na uho. — Nič odgovora!

„Lenica, odgovori, kje si?“ zapiska še enkrat.

Zopet nič! A na enkrat obesite se od zadaj dve roki na njegove oči.

„Lenica, Lenica, ti si, ti“, veseli se Valentin, ter sili roke z oči. „Le oglasi se, ti si, saj te poznam, takó velika ni nobena, nobena mi z rameni ne seza do glave. Ne, ne! smeje se, zdaj le si se izdala, nikari se ne delaj manjšo“.

„Lenica piska ne vem kje visoko tam gori“, pravi mu dekle, ter dene roke z oči.

„Čisto sem pozabil na piskanje, pravi Valentin, „ko si mi zakrila oči. — Pa vsedi se, vsedi, včera sem novega mahú na skalo nanesel. — „Dà, prav čisto sem pozabil“, pripoveduje Valentin ves iznenaden, ter jo lovi za roko. „Preurno si me zasačila, ob vso pamet si me pripravila, na koga bi ti mogel vgibati; in ko si me takó rahlo prijala za glavo, da sem komaj čutil tvoje roke, takrat sem si dejal, drug ne more biti, kakor kedó, ki mi je dober in ki ima usmiljenje z menoj, in takrat nisem mogel družega vganiti, ko tebe, Lenica“.

In v mehek mah sedeta, ter se pogovarjata dolgo in skrivnostno, ker mnogo tednov je že preteklo, odkar sta zadnjič govorila, in kmalo bo leto, ko sta zadnjikrat tu na skali sedela, ter drug družemu brala srečo in veselje z obraza. Videla sta se sicer vsak dan; ko je zjutraj mimo Brodarjeve hiše poganjal, stala je Lenica na vse zgodaj na dvorišči, ter mu voščila čisto glasno: Dobro jutro! — „Tudi že pridna!“ ogovarjal jo je, in „prav malo!“ mu je odgovorila. Več pa nista nikoli besedovala.

„Kakó je pusto zdaj tu gori“, toži Valentin, „in tebe ni nikoli več sem pogledat, je li še vse na starem, ali se je kaj premenilo, kakor bi bilo za deseto goro. Vse leto sem hranil to piščalko; prvi čas, ko si ti od tod odšla, nosil sem jo celó seboj, ker vsak dan sem se tolažil, danes ali danes prideš in me pokličeš. Pa zastonj, in spravlil sem jo; danes sem piskal zopet na nji, toda zadnjikrat“.

„Kaj počenjaš!“ vzklikne Lenica. Zgrabi ga za roko, todà prepozno. Valentin je vergel piščalko daleč proč doli, kjer se je na robatih skalah na drobne kose razdrobila.

„In jaz svoje tudi ne potrebujem več. Takó!“ pravi Lenica, ter jo zaluci v grapo. „Če ti piščalke več ne ceniš, tudi je jaz ne maram. Bog te varuj!“ zakliče še, ter steče pevaje in ukaje po ledini doli proti vasi.

„Lenica, Lenica!“ kliče in šepa Valentin za njo. Se vé da, doteči je ne more, kmalo mu toliko odide, da je še glas njegov ne doseza, in na ovinku pri onih mogočnih hrastih mu izgine popolnoma izpred oči.

(Dalje prih.)

PLAVICE IN SLAK.

Spisuje Ivan z Verha.

II.

NA DUNAJ!

Slišite, gospod Anton, kmečki človek ima časi kaj čudne muhe, živinče bi se mu smijalo, ko bi se znalo. Jaz — pa Dunaj: ne vem kaj me je tja neslo. Ko so ljudje toliko kričali o razstavi, šinila je tudi meni nepotrebna misel v glavo: Hajdi Matija na Dunaj! Stare nimaš več. Bog te je jel zopet skozi véliko okence gledati, poklical jo je k sebi, in drugič če se gospodu Antonu ni zdela, pred dvemi leti ali kali, pot prebedasta in neumna. pa bi se tebi? S kratka, odločil sem se, da grem: oblekel sem dolge hlače, ne irhovine, černo sukno in gladek klobuk del na glavo. Nalašč za to pot sem ga kupil in samo zavoljo cesarja, da bi mi ne dejal, če me kje sreča: Ali pri vas še sedaj ne veste, da nosijo po svetu dolge obedernice iz sukna, in da za kosmate zajčjeke že malo kedò vé. Povém vam, opertal in opravil sem se, kakor se spodobi človeku, ki gre cesarja gledat: takó se moraš pripraviti, sem si dejal, da ga ne bo sram s teboj govoriti. Drugekrati se sam brijem, a takrat sem šel k Protarjevemu Marku in sicer sredi tedna. Toliko se mu je čudno zdelo, da se mu je ves čas roka tresla in da mu je dvakrat ušla britev v mojo brado. In ko sem mu povedal, da grem na Dunaj, moral sem še enkrat sesti, še enkrat me je namazal in z nova obril, da sem bil po obrazu polzek, kakor riba, ko jo iz vode vzemó.

Na Dunaj se pripeljem neko nedeljo zjutraj. Komaj stopim iz kolodvora, plane roj neznanih ljudi k meni, kakor muhe na med. Še svoje žive dni nisem videl nikogar, a vendar so silili v mé, kakor najstarejši znanci. Ne vém, ali so bili sami bratje, ali kaj, le toliko vem, da so se vsi enako pisali: Gfélik, Gfélik, to je bilo slišati v eno mér, kako jim je bilo ime, ne vem, samo enega ali dva sem slišal razločno, da sta dejala: Tinsman Gfélik. Po vsi pratiki sem iskal sv. Tinsmana, pa ni ga bilo najti. Vi boste vedeli, morda je kak krivoverski svetnik.

Veste, moja sreča, da sem vjel v grajščini, kjer sem služil v svojih mladih dneh za hlapca, sim pa tja kako nemško besedo. Ne vem, kakó bi se bil z njimi pobotal, sicer sem pa tudi le molčal in stopil pred nje, ter dejal: Bös? — Na to primeta dva za navlako, ki sem jo nesel v rokah, v levi in desni, ter mi jo po vsi sili hočeta izpuliti, toliko da se pri tem ne sporečeta. To se mi je pa vendar že preveč zdelo. Domá sem slišal prislovico: „Kedor če na Dunaj, pusti naj trebuh zunaj“: nikoli pa, da mora tudi drugo vse, kar je seboj prinesel. Na enkrat me prime jeza, da porinem oba od sebe, enega treščim na levo v zid, kjer se je komaj še vjel, drugi na

desni pa je lopil znak na tla, ker ni bilo stene za njim. Ali je nastal šum in ropot in berž so me obstopili vsi Gfélíki, ter jeli nad menoj režati. Razumel jih nisem, a mislil sem si lahko, da me ne hvalijo. A jaz sem se tudi moško odrezal, kolikor se je dalo, ter jim jel zabavljati, kakó jim more priti pri belem dnevu in v pričo toliko ljudstva na misel, pobrati poštenemu tujcu njegóve reči. In zdaj smo se še le sporazumeli! Veste, kaj sta hotela, gospod Anton? Mojo navlako sta hotela iz kolodvora v mesto nesti. „Bedaka!“ sem jima dejal. „preje bi mi bila povedala, pa bi tebi ne bilo treba pasti znak na kamen, in ti“, dejal sem družemu, „bi ne bil takó neusmiljensko priletel na zid“.

A, to je druga, mislil sem sam pri sebi, če hočeta moje reči nesti, dobro, tó jih imata. Ako sta toliko prijazna, bi se vama nemara človek še celo zameril, ako bi jih ne dal. Še nekaj časa sta se pulila, a potem je vendar eden zaostal in en sam si naložil vse, kar sem bil prinesel seboj z doma.

Kakih dve sto korakov sva šla, ko se moj nosač po meni oberne, ter me vpraša, kje sem doma?

„Lej ga“, pravim mu, „čemu bi pa to rad vedel? Iz Pobidje vasi, če ti je s tem kaj pomagano“.

„To me ne briga čisto nič“, odverne mi, „ampak vprašam le, kje boste na Dunaji stanovali?“

„Ali nisi prismojen“, pravim mu, „pervikrat sem na Dunaji, pa naj bi že vedel, kaj, kje in kakó?“

„Torej idite z menoj!“

Nisva hodila dolgo, ko prideva do neke hiše, ter vstopiva v vežo, bi dejal, a lepo je bilo v tej veži, da v nobeni naših cerkvá ni toliko zlata. Samo to mi ni bilo po volji, da me je moj nosač peljal k nekemu vojaku, ki je stal v veži. Sam ne vem, kedó je bil, ali general, ali kedó drug: le toliko vam povem, da je bil skoraj takó napravljen, kakor cesar in v roci je deržal palico z debelo kepo zlata na koncu. Zlodej, pravim si, vojašnice sem se že nekedaj bal, kakor škrtat križa, pa kakor nalašč me pripelje ta človek simkaj, in že sem imel na jeziku, da med vojaci me ni misel stanovati, ko priverši po stopnicah doli roj gospóde, moških in ženskih, ne po vojaško, ampak po naše oblečenih. Če drugi prestajajo, mislim si, bom jaz pač tudi lahko.

(Dalje prih.)

LITERARNI POGOVORI.

Marjetica. Izviren roman, spisal A. Koder.

(Dalje.)

Enoličnost zdi se nam ena izmed glavnih napak „Marjetice“. Prijetno je gotovo izprehajati se po ravnem polji z lepo obdelanimi njivami, po katerih se veselo gibljejo in pojejo ženjice in plevce;

prepelica se glasi izmed rumenega klasja in skerjanec gostoleva v jasni višavi; tam se prostirajo zeleni travniki s pisanimi cveticami posuti in urni potoki z bistro vodo in drobnim, belim kamenjem po dnu tekajo po njih. Koga bi ne veselil tak pogled? Ali človeško oko se s časom naveliča najlepšega pogleda, naveliča se zlasti ravnine brez konca in kraja. Slednjič jame hrepeneti po kaki višini; tu pa tam kaka kertina na polji, žitna kopa na njivi, to mu ne more dolgo zadostovati. Celo kak oblak bi si človek želel na nébo, dà vetra bi se oveselil, bliska in groma, samo da bi bilo že kedaj konec te neprenosne enoličnosti. Takó nekako se godi bralec „Marjetice“. Lepi, prijetni prizori se mu predočujejo zaporedoma; ali ti prizori so kakor znane kitajske slike, lepe, žive barve, ali brez sence. Mislino si káko muzikalno kompozicijo, v kateri bi se verstili sami harmonični akordi; kakó bi slednjič uho hrepenelo po krepki disharmoniji, po kateri bi mu tolikanj bolj ugajala sladka harmonija. Človek je že tak! „Varietas delectat“, ali kakor pravi Goethe: „Nichts ist schöner zu ertragen, als eine Reihe von schönen Tagen“. Jasno nebo po oblačnem, mir po nepokoju, svetloba in senca, žalost in veselje: to ustreza človeški naravi; to zahtevamo tudi v vsakem umetniškem delu, v drami, romanu in povesti.

V „Marjetici“ so sami „dobri ljudje“: to ni nikakoršna napaka. Dokazov imamo dovolj, da se dá iz samih blagih značajev ustvariti najbolj zanimljivo in ginljivo umetniško delo, prava tragedija. Ali pisatelju, ki dela sè zgolj dobrimi značaji, ogibati se je najskerbneje nevarnosti, da ne zabrede v enoličnost.

Dalje se nam zdi potrebno, da opozorimo g. pisatelja še neke druge slabosti, ki, po našem mnenju, jako kazi njegovo „Marjetico“. To je prav, da pisatelj kaže serce, celó navdušenje do svoje, zlasti glavne osebe, do katere bi nam rad zbudil nagnenje, ljubezen. Sam jo mora rad imeti, ako hoče, da jo bode bralec rad imel; ako vidi bralec, da se pisatelj sam ni ogrel zanjo, kakó bi se on zanjo zanimal? Ali ta pisateljeva ljubezen se ne sme nespametno kazati. To je čisto naravno, da ima mati rada svojega otroka, da se ji vidi pridno, pametno, lepo; ne bodemo ji zamerili, ako nam ga rada pokaže, pogosto o njem govori; ako nam ga tu pa tam malo pohvali; še to nas ne moti, da ga rada lepo oblači, da jo veseli, če nam sinek, hčerka ugaja; to je vse prav.

Ako nam pa kaže neko otročjo zaljubljenost v svoje dete; ako dela z njim kakor deklica sè svojo „puničko“, ki jo vedno pestuje, v eno mér preoblači, ki jo vsakemu, kedor pride, kaže, hvali, kako je lepa, da nič takega! Vedno jo objema, poljublja, skače in pleše z njo, kakor nora. Tako ne sme delati mati sè svojim otrokom, in tako tudi nočemo, da nam dela pisatelj sè svojo junakinjo. In če dela tako, kaj s tem doseže? Ravno nasprotno temu, kar je namerával. Bralec se s časom naveliča take otročje igre, nemiren postaja, slednjič nevoljen. Bojimo se, da bi se ne godilo takó tudi g. Kodru in njegovi „Marjetici“.

Sploh se nam zdi g. pisatelj malo srečen v karakterizaciji svojih oseb. Vsem bi želeli nekoliko več kervi in — kosti. Stari mlinar se nam res zdi s konca prava gerča; prav pošteno se zadira nad ženo, sinom in družino. Mislimo si: to bode boj in ropot, kader se zares spoprime oče in sin: iskre se bodo kresale; radovedni smo, kako se bode boj končal. Kaj se bode moralo pač zgoditi, da se mož omeči, ter dovoli sinu vzeti si „beračico“ za ženo? In če se ne omeči, kakor vse kaže, kaj potem? Uboga Marjetica! Nič se ne bojte; mož ni tako terd, kakor se dela, kakor si ga vi mislite. Sin gre z doma, v mesto; oče se dolgočasi, mati nekoliko podreza in hudi mlinar gre v mesto sina iskat. To izpreoburnenje si je g. pisatelj vendar malo preveč olajšal. Čuden je tudi Stefan; lep mladenič je res ta Stefan, zlasti kader ima svoj nedeljski „kastorec“ na glavi, govori tudi prav lepo, prav ljubeznjivo s svojo Marjetico; blaga, čista je njegova ljubezen; on ne gleda na bogastvo; samo da bi bil mladenič nekoliko bolj odločen, rezen in resen. Ko smo najbolj radovedni, kaj bo storil zdaj, glejte ga, ki pobegne, nikomur ne pové kam, tudi svoji Marjetici ne. Še to mu ne pride na misel, da bi pozneje poročil svoji nevesti, kje je in kaj je iz njega. Pri Srakarji nam ni nič prav jasno, kakó sodi o ljubezni svoje hčerke do bogatega mlinarjevega sina. Videti je, da mož sam prav ne vé, kaj naj bi mislil, da čaka, kakó se bode stvar zasuknila. Vesel je, da hodi mladenič vasovat k njegovi hčeri; njej pa potem prigovarja, naj si ga izbije iz glave. Da hodi vedno „bosopet“ in tabak kadi, to ni nič napačnega, samo ne zdi se nam primérno, da nam g. pisatelj to takó pogosto povdarja. Tudi o tistih dveh kozicah se govori časi brez posebne potrebe, in tistega ljubega „ječmenčka“, ki mu je poleg Marjetice največe veselje, siti smo slednjič do gerla. In vse te slabosti in napake izvirajo od tod, ker ni imel g. pisatelj vedno pred očmi zlate resnice: „Omne nimium vertitur in vitium.“

Težko je povest dobro začeti, še težje končati jo tako, da je bralec s koncem zadovoljen. Marjetica umerje pred poroko. Zakaj? Čudno vprašanje! Prehladila se je, zbolela in umerla. Kaj se to ne zgodi tolikokrat v življenji? To je žalostno, ali kaj se hoče, takó je. Takó je res v življenji, in žalostno je tudi. Ali drugače je v umetnosti. Tu ima umetnik, pisatelj življenje svojih oseb, tako rekoč v svoji roki, kakor jih je on tudi ustvaril; on nam je zanje odgovoren. Ne sme torej delati z njimi, kakor se mu zljubi; morebiti zaradi večega „efekta“. Konec mora imeti svoje korenine v vsej povesti, ne da bi pisatelj nazadnje stvar zasuknil, kakor ga je ravno volja, samo tedaj bode povest zares, „organična“ celota. Nam je čisto nedoumno, zakaj je morala Marjetica (Marjetica v povesti) tako nanagloma umreti; to je estetičen uboj, ki ga ima g. pisatelj na vesti. Nič ne brani, da bi vzela svojega Stefana, da bi prav srečno živela z njim in otroke pestovala.

(Konec prih.)

S.

SLOVENSKI GLASNIK.

Pregled najnovjše serbske literature.

(Dalje.)

Modri Pav. Solarić (roj. 1781., † 1821.), je spisal v Benetkah: „Zemljeopisanije“ in „Pominak knižeskii“; ali njegovih učenih spisov še takrat Serbi niso mogli prebavljati, zato on ni mogel koristiti v tisti meri, kakor je bil dostojen. Bil je siromak, a ljubil je takó goreče svoj narod, da ni hotel kakor odpadnik oditi na Nemško ali kam drugam, kjer bi bili njegove spise radi prebirali. Romanopisec Atan. Stojković (1773.—1830.) je spisal dva romana: „Kandor“ in „Aristid i Natalija“ in prvo serbsko fiziko. O Luk. Mušickem (roj. l. 1777.) smo že govorili (stran 80.) Omenimo še pisateljev, kateri imajo tudi mnogo zaslug, in ti so: Grigor Terlajić (1766.—1811.); Joakim Vujić (roj. l. 1772.); Dan. Medaković; Dim. Davidović (1789.—1838.) in Milovan Vidaković (1780.—1844.). M. Vidaković še danes sluje s svojimi romani. V tedanjem časi je pač bilo najbolje pisati romane. Vidaković jih je dokaj spisal, n. p.: „Istorija o prekrasnom Josifu“, „Usamljeni junosha“, „Velimir i Bosilka“, „Ljubav k mladoj muzi srbskoj“, „Ljubomir u Elizijumu“, „Mladi Tovija“, „Iva Zagorica“ i. t. d. Gotovo ni danes starega Serba ali Serbinje, katera ne bi brala kakega Vidakovičevega romana. Izmed vseh teh sta pisala E. Janković in M. Vidaković še v najbolj čistem jeziku.

4. Obradovičovo idejo je srečno izvel Vuk Stefanović Karadžić, kateri ima za serbski jezik in slovstvo največ zaslug; on je reformator kirilice in preroditelj serbskega slovstva.

Vuk se je rodil l. 1787. v vasi Teršiču v jadrarskem okraji današnje Srbije. Ker za njega ni bilo še šol po Srbiji, učil se je brati in pisati pri nekem sorodniku in v samostanu Tronoši, in bil je že l. 1804. za pisarja pri nekem Čurčiji v Jadru. Ko je pa domoljubni Čurčija spuntal ves jadrarski okraj zoper Turke, sprijeli so se v Jadru Turki se Serbi; Turki so zmagali in se polastili Jadra. Ali v tem času je nenadoma umeril verli Čurčija, in mladi Vuk je izgubil svojega gospoda. Po kratkem premisleku je pobegnil Vuk v Austrijo v Karlovce, kjer se je malo nemškega jezika naučil in živel v velikem siromaštvu; zaradi tega se je vernil v Serbijo, in je bil zopet za pisarja, ali kratko časa. Ker se je l. 1808. odperla v Belem gradu „Velika šola“, to je akademija za vse tri fakultete razen medicine, zapustil je Vuk pisarsko službo, ter je hodil nekaj časa v veliko šolo, ali zbolel je takó hudo, da je ostal do smerti hrom na eno nogo, in da se je moral podpirati z bergljo. L. 1813. je zopet zapustil Serbijo in se napotil na Dunaj. Na Dunaji se je seznanil z Davidovićem in Frušićem (ki sta izdajala list: „Srbske Novine“) in s Kopitarjem, učenim jazikoslovcem in arheologom one dóbe.

(Dalje prih.)

T.

Zvon izhaja 1. in 15. dan meseca; naročnina 4 gl. za vse leto; 2 gld. za polleta. Napis: Redaction des „Zvon“, Wien, Währing, Zellerhof 6.

Izdaje in ureduje: Jos. Stritar.

Tiskata: A. Keiss in P. Horn.